

REDACTOR

DR. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA
BLAJ — JUDEȚUL ALBA DE JOSMANUSCRISELE NU SE
— INAPOIAZĂ —

Unitatea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 90 Lei

Pe 6 luni . . . 45 Lei

Pe 3 luni . . . 24 Lei

Numărul 2 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate.

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Atitudini păcătoase.

— O mică punere la punct într'o chestie mare. —

(=) Gazetele liberale — prin cari atât de bucuros răsufliă mai nou ortodoxismul autohton și pururea „imparțial“ —, în frunte cu „Infrățirea“ dela Cluj, au dat săptămâna trecută alarma, că s'ar fi descoperit o nouă dovadă a legăturilor pe cari biserica noastră unită le întreține cu dușmanii țării, găsindu-ne pur și simplu „aliați ai iredentei maghiare“ și ca atari vrednici de disprețul oricărui Român adevărat. Și fiindcă hora indignării „naționale“ împotriva bisericii noastre a prins în valul său și alte organe neliberale, dintre cari menționăm „Neamul Românesc“ al dlui Iorga, ne simțim datorii să privim puțin în fața acestei noue manevre.

Ce s'a întâmplat?

Cică, o revistă catolică scrisă în englește — cum tot așa de bine putea fi scrisă în oricare limbă modernă —, numită „Catholic Herald“, a publicat de curând un anumit raport al unei comisii de anchetă americane, care ocupându-se de referințele confesionale dela noi n'are tocmai cuvinte de laudă la adresa țării noastre. Se spune acolo (cităm după „Infrățirea“), că „suntem poporul cel mai întotdeauna de pe glob“, că „nedreptățile autorităților față de catolici și celelalte confesiuni din România sunt fără păreche“, că „orientalismul vechiului regat ruinează occidentală așezare a Transilvaniei“ și alte multe lucruri nu mai puțin grave, cari evident nu pot lăsa nepăsător pe nici un Român care ține la numele său. Amintind apoi, că raportul comisiei din chestie „confirmă tot ce s'a scris înainte cu privire la suferințele catolicilor din Ardeal“, revista engleză adaugă, că „lucrarea este întemeiată pe cercetarea comisiei și pe declarațiile concordante ale șefilor bisericii catolice, unite (!), luterane și presbiteriane din Transilvania“. „Catholic Herald“ pomeneste deci și o anumită biserică „unită“, și aceasta ajunge pentruca cele mai grave învinuiri să fie numai decât formulate pentru a se arunca, fără nici o rezervă și fără cel mai mic scrupul, în fața bisericii noastre.

Or, biserica „unită“ de care se face amintire în revista engleză nu este biserica noastră. De cinci ani de zile de când Ardealul s'a unit cu patria mamă, s'au perândat în această țară fel de fel de comisii, mai mult ori mai puțin oficiale, făcând asupra referințelor dela noi cele mai variate anchete, niciodată însă și nici una din aceste comisii — o spunem fără teama de a putea fi desmințiți — nu a luat contact cu șefii bisericii noastre. Biserica „unită“ de care se face pomenire în „C. H.“ nu poate fi deci decât biserica unitară, care — deși este notoriu că șefii acestei biserici maghiare au avut contact cu membrii feliurilor comisiei de anchetă — nu figurează cu acest nume în raportul de care e vorba și care

nu acum a fost confundată pentru întâiaoră cu biserica noastră „unită“. Și dacă mai amintim, că biserica noastră nu e socotită nicăiri în cercurile bisericești din Apus ca o biserică deosebită de cea catolică, e mai presus de orice discuție, că raportul incriminat nu vizează biserica română unită.

Lucrul acesta ni-se pare atât de invederat, încât nu putem, crede că în întreaga țară s'ar putea găsi un om de bună credință, care în legătură cu raportul amintit să nu aibă măcar dubiul, că sub numele de „unită“ este de a se înțelege biserica „unitară“. Dar chiar să se găsească unii ca aceștia, este cu totul de necrezut, ca oameni cari cunosc trecutul românesc și absolut nepătat în această privință, al bisericii noastre, să poată veni în bună credință cu învinuirea grozavă, că biserica noastră ar fi „o aliată a iredentei maghiare“. De aceea să ni-se permită s'o spunem: acuza ce ni-se aduce este o acuză mârșavă, ticluită cu cea mai patentă reacredință, și cu singurul scop de a promova interesele ortodoxismului, care, se vede, este avizat la ajutoare de această natură.

Dar fiindcă biserica noastră nu este și nu vrea să fie un om de lăție, ori un oarecare țap ispășitor, asupra căruia să se poată arunca, numai așa din senin — ca odinioară pe vremea persecuțiilor, asupra creștinilor — toate răspunderile, ținem să mai spunem de data aceasta o vorbă.

Când suntem prezentați în fața străinătății în culori cari nu ne fac cinste, nu aceea este a se căuta cum am ajuns să fim prezentați în cutare lumină nefavorabilă, ci singur și numai aceea, dacă cele ce se spun despre noi sunt, ori nu, adevărate. Orice acuză ni-s'ar aduce acolo, dacă e lipsită de temeiul adevărului, nu va putea să ne strice nimica, dar, în schimb, de vor fi în țară motive pentru plângeri întemeiate, nici cea mai bine întretinută propagandă de infrumșetare nu va putea să le scoată vreodată din lume. Se vor căuta și să se caute răspunderile, ori de câte ori străinătatea este alarmată de vre-o chestiune ce ne privește, dar să nu se caute stupidele răspunderi formale, ci acelea cari privesc meritul adevărat al chestiunii. Acestea să se caute, și să se caute cu toate mijloacele ce ne stau la îndemână, iar vinovații cari ne fac răul să fie pedepsiți cu toată asprimea.

Făcându-se astfel și în cazul de față, va trebui să admită oricine, că nu biserica noastră, și nici chiar confesiunile minoritare, sunt vinovații cei mari în această chestiune. Vina o poartă aceia, cari fără să-și dea seama de veacul în care trăim și uitând, se pare, că trăim în Europa, iar nu în cutare colonie din mijlocul Africii, au crezut și mai cred că pot instăpâni în ce privește cuitile — căci despre ele e vorba aici — un regim insuportabil, împotriva căruia am protestat aici acasă într'una și nu vom înceta să protestăm — o spunem deschis și pe față — până când o mai bună înțelegere a adevăratelor noastre interese naționale nu va pune

capăt unor stări, cari într'adevăr nu ne fac cinste.

Cuvântul acesta nu înseamnă, că aprobăm exagerările, ori chiar calomniile cari se debitează în contul țării în fața străinătății. Dar dorim să se știe, că această reprobare iarăși nu înseamnă că am aproba relele, cari de fapt există în țară.

Ce ție nu-ți place, altuia nu face.

Așa sună ultima din cele zece porunci ale creștinătății. Și fiindcă frații dela Sibiu încă propovăduiesc această poruncă, le înfățișăm aici două cazuri perfect similare, rugându-i să se declare dacă am ales bine, în legătură cu ele, titlul de mai sus.

Unul este *cazul cunoscut dela Vadul episcopiei noastre gherlane*, unde credincioșii noștri din toată împrejurimea au fost îndrumați de autoritățile administrative să contribuie cu munca lor la ridicarea unei biserici ortodoxe, în satul unde nici 10 suflete ortodoxe nu sunt.

Al doilea este acum mai nou *cazul prefectului V. Hodor dela Brașov*, care, după cum relatează oficiosul sibian, a ordonat în toate comunele județului său colectă pentru biserica gr.-catolică din Brașov, invitând populația „să contribuie cu obolul său la înfăptuirea unui atât de însemnat act pentru credincioșii gr.-cat. adunați din toate părțile țării“.

Mirându-se de „îndrăsneala dlui inspector general administrativ“ (prefectul delegat Hodor), care „are alte atribuții oficiale decât să ordone antistiilor comunale să strângă ofrande pentru biserica gr.-catolică din Brașov“, Sibiuul protestează cu tărie împotriva acestui abuz, spunând că „e regretabil, că mai marii săi tolerează și n'au nimic de zis relativ la zelul dlui inspector gen. administrativ“.

Cazul acesta dela Brașov este neapărat reprobabil, dar desigur nu mai mult decât cel dela Vad. Și dacă atunci Sibiuul n'a suflat nici un cuvânt, ar fi fost poate la loc să nu incrimineze pe bietul ce Hodor dela Brașov. „Mai marii“, cari au „tolerat“ ori poate chiar ordonat cele impuse la Vad, probabil că nu pot veni acum la Brașov cu altă măsură, mai ales că altceva e să ajuți unei biserici românești în Brașovul atât de puțin românesc, și altceva e să bagi, fără nici un motiv, zizania confesională într'o comună curat românească și de aceeași lege creștină.

Dar, se vede, că o seamă de domni nu prea vreau să știe nici de poruncile creștinătății.

Proceduri samavolnice. »Nici în Maroc ca la voi«, îmi spunea dăunăzi un prietin francez. Și-avea deplină dreptate.

Dispozițiile precipitate dela sfârșitul anului școlar referitoare la examenele de absolvire (de stat) ale clasei a patra primară și a patra liceală, ca și cele de acum referitoare la înjgheburile comitetelor școlare graiesc oricărui om ne preocupat o limbă cu totul neînțeleasă în părțile acestea. Cu totala disconsiderare a legilor în

vigoare se dau — de comun în ultimele momente — ordonanțe peste ordonanțe, lipsite de orice sistem, și având, se pare, singura țintă de a provoca o nesiguranță de drept, prin care mai ușor să se poată realiza ideea suprimării oricărui învățământ confesional. Dar acestea, în loc de-a promova chestiunea învățământului răstoarnă ordinea din trecut și prin șesensul ce-l provoacă în toți oamenii de școală ai Ardealului, împiedică orice progres, afară — doară — de acela cuprins sub faimosul cuvânt al „unificării“.

Memoriile de protest ale autorităților bisericesti sunt în cazul cel mai bun nesocotite, dar s'a întâmplat și aceea ca ele să fie timbrate ca acțiuni antipatriotice și chiar primejdioase pentru — un alt cuvânt faimos! — „consolidarea neamului“.

Or, așa nu mai merge. Din toate părțile se cere reîntrarea în legalitate și dacă este vreun teren unde trebuie să stăpânească legalitatea, acesta este desigur acela al școlii, fiindcă e vai de neamul acela care chiar prin școală învață pe cetățenii săi la nerespectarea legilor, ori, ce tot una este, la anarhie.

Înainte oricăror ordonanțe să vină deci autoritatea de Stat cu legile școlare pe cari le crede bune și folositoare, pentruca să se facă odată lumină și pentruca nime să nu ne mai poată spune cuvântul, că „nici în Maroc ca la noi“.

Ne desgroapă și morții.

— Purtarea incalificabilă a Săliștenilor. —

E vorba de fruntașa comună de lângă Sibiu, unde pâr. Lupaș și-a avut sediul protopopesc și care este fief-ul său electoral, de unde ni-se relatează următoarele:

În 2 Septemvrie a murit aici văduva Ana Roșca, soția fostului preot gr.-catolic al Săliștei. Rămășițele pământești ale acestuia au fost îngropate la timpul său în cimitirul de lângă biserica unită de acolo și ginerele lui, pâr. Mărginean din Bogatul român voia acum să așeze lângă el și osămintele soacrei sale. Dar ce să vezi! Căutând în vechiul cimitir al bisericii noastre de acolo mormântul socrului

său, nu-l mai găsește și cu nespusă durere a trebuit să afle dela vecini că el a fost exhumat și mutat de acolo în cimitirul menit pentru străini. Neputând afla pe autorul acestui infam atentat la respectul datorit mormintelor, pâr. a cercat să obțină dela primărie permisiunea să facă în acel cimitir o nouă groapă comună pentru scumpii săi morți. Dar a fost refuzat pe motiv că „cimitirul este expropriat, având acum o altă destinație“. Poate să-și îngroape însă mortul său în cimitirul pentru străini. Și fiindcă morții nu puteau fi ținuți neîngropați, pâr. Mărginean a trebuit să-și îngroape socrii în cimitirul numit.

Un preot al comunei exhumat mișelește — fără avizul și încuviințarea celor interesați — din cimitirul bisericii căreia i-a servit, ani de arândul, cu cinste și cu suflet românesc trebuie să zacă alături de soția sa venerabilă, care a avut „norocul“ să ajungă aceste zile de „stăpânire românească“: în cimitirul... pentru străini!

Cazul este de o gravitate excepțională și dacă mai este în aceasta țară bun simț — cum ne place să credem — făptuitorii întunericii ortodox dela Săliște vor trebui să-și ia pedeapsa meritată, iar părintelui Mărginean să i-se dea satisfacția cuvenită. Cimitirul bisericii noastre din Săliște încă nu este expropriat definitiv. Forul întâiu s'a pronunțat, ce-i drept, împotriva bisericii noastre, dar din Martie, când s'a făcut apelația, până azi, al doilea for ține chestiunea în suspens. Va fi avut poate momente de îndoială! De-acum ele nu pot să mai fie! Fapta absolut incalificabilă a Săliștenilor ortodocși a compromis definitiv temeiul cererii lor de a li-se atribui cimitirul unit și astfel forul chemat a se pronunța asupra lui va trebui să restituie biserica noastră în stăpânirea cimitirului său.

... Dacă nu pentru alta, măcar pentruca preotul nostru exhumat de acolo să se poată odihni la locul unde a fost așezat dintr'întăiu, spălându-se astfel pata de rușine ce apasă acum asupra Săliștei.

Și în sfârșit, am mai vrea să știm ce spune la toate acestea pâr. Ioan Lupaș, academicianul și ortodoxul.

„O piedecă a progresului“.

— La chestiunea unirii bisericilor românești. —

Ca o mică contribuție la meritul discuției ce s'a pornit în jurul chestiunii unirii bisericilor noastre românești, care e bine să fie ținută la suprafață, îmi permit a încresta aici scrisoarea repausatului membru al Academiei Anton Naum către d. Iacob Negruzzi, publicată în Nr. 132 (3 Iunie 1923) al „Adevărului literar și artistic“.

Scrisoarea aceasta datată din Iași la 1913, are câteva enunțări, cari fiind făcute din partea unui academician ortodox și cu mult înainte de a se pune această chestiune, întru-nește desigur toate criteriile unei declarații nepărtinitoare și absolut obiective.

Naum face în această scrisoare un rechizitoriu foarte aspru politicii rusești față de România, care în 1877 a salvat armata rusească de înfrângerea sigură în luptele cu Turcii, asemănând atitudinea perfidă a Rusiei cu aceea a lupului din poveste, care pentru binefacerea cocostărcului ce i-a scos din gâtjej osul cu care se înecase, în loc de recunoștință i-a spus să fie bucuros că a putut să-și scoată teafăr capul din gura lui. Arată apoi urmările ce le-a avut alipirea bisericii române de biserica bizantină, spune că această legătură nefericită „ne-a compromis limba și ne-a prăbușit până astăzi în cea mai ticăloasă ramură a creștinismului, care e ortodoxia orientală“. Această ortodoxie a fost, este și va fi o mare piedecă pentru progresul nostru și pentru schimbarea moravurilor noastre“.

Când va fi deci vorba de-a se pune chestiunea, că dintre bisericile românești care poate să contribuie mai mult la progresul neamului prin „schimbarea moravurilor“, e bine să nu se uite nici aceste constatări imparțiale ale unui academician ortodox, care, scriind acestea, desigur nu a uneltit împotriva ființei neamului său.

Omicron.

□ □ Foiața „Unirii“. □ □

Lumina la altar.

E seară și sub boltă o singură lumină:
Doar candela de veghe, aproape de altar...
Ascuns în tabernacol, Cel mort fără de vină,
E viu, Atotputernic și fără de hotar.

Ūitat, Hristos e singur în Sfânta lui Cetate;
O lume blestemată să crează nu putu:
În noaptea făr'delegii ea mai adânc răzbate
Și Steaua Mântuirii din ochi-i se pierdu.

Dar clipa de pe urmă a lumii e pe cale...
A flăcării sărmane chemare a sunat:
Va izbucni uriașă, în fulgerări fatale,
Să sfășie și noaptea și neamul vinovat.

X.

Misiunile dela noi.

— Cuvânt de deschidere rostit în prima adunare generală a Reuniunii de misiuni din Lugoj din partea pâr. canonic Dr. NICOLAE BRÎNZEU, președintele Reuniunii. —

„Preasfințite!

Onorată adunare generală!

Cu ajutorul lui Dumnezeu, iată-ne adunați la prima adunare generală a Reuniunii noastre de misiuni. Ne-am adunat, să facem o mică dare de seamă asupra primului nostru an de muncă și de viață.

Când cu această ocaziune îmi revine plăcută datorie de a Vă saluta, cu deosebită plăcere salut pe P. S. Voastră, Ilustrissime

Domnule Episcop, care ați binevoit a veni aici să primiți darea de seamă a unei opere personale a P. S. Voastre. Căci între primele griji după preluarea diecezei, ați avut puarea în funcțiune a acestei Reuniuni, care-și avea ideea și statutele aprobate de zece ani, dar atâta tot! Din propriul îndemn, a doua zi după instalare, P. S. Voastră ați dat cuvântul de ordin: înființarea Reuniunii de misiuni! Tot P. S. Voastră ați ales persoanele, ați participat la adunarea de constituire, v-ați interesat întotdeauna în modul cel mai viu de mersul ei, ba mi-ați declarat-o categoric, cumcă unde se va cere, veți participa personal și la sfintele misiuni. De aceea acum, Preasfințite Stăpâne, se face darea de seamă a unei opere, pe care o numii personală a P. S. Voastre și orice bine se va putea constata în gestiunea de până acum, recunoștința Vă privește pe P. S. Voastră!

Și avem mângâierea a crede, că lucruri bune — și numai bune — se vor constata. Nu sunt eu chemat a-mi lauda casa proprie, nici nu doresc se prejudec rapoartelor speciale, ce urmează să se citească, țin totuși să amintesc următoarele.

Ca unii, ce am căutat să ne luăm în serios chemarea, am căutat să facem totdeauna totul ce duce la scop și să fim cât se poate de practici. Astfel, încă la adunarea de constituire am făcut o potrivită modificare a statutelor din 1912, și am stabilit un fel de regulament

pentru ținerea misiunilor. Principiile depuse în acest regulament s'au dovedit atât de salutare, încât au fost recomandate pentru întreaga provincie mitropolitană și vedem deja statutele unei Reuniuni de misiuni modificate.

La ținerea misiunilor am căutat să introducem uniformitate și sistem. Asupra lor se fac din partea conducătorilor rapoarte în scris către prezidiu și căutăm să utilizăm toate experiențele. N'ar rămânea, decât să se aibă un contact între reuniunile din diferite eparhii, ca să ne sprijinim reciproc și să lucrăm în acord comun.

Cu toate parohiile să poată beneficia de rodul misiunilor la intervalul cerut am împărțit pe 10 ani întreaga dieceza și barem a 10-a parte din dieceză trebuie să fie servită în fiecare an. Ne-am îngrijit și de chestii de ordin special și pe acest teren mai ales pe acela al misiunilor pentru elevi și al literaturii populare — religioase —, sperăm să ne putem intențifica activitatea în viitor.

Prin aceasta am crezut să ne facem din partea noastră o datorie, iar diecezei să-i creiem un așezământ, un mijloc de luptă și de viață de primul rang.

Stânta biserică, Preasfințite și Onorată adunare generală, de multe ori e asemănată cu lucruri sau instituții pământești. Dacă cineva ar asemăna-o cu o mare societate anonimă, s'ar putea zice, că Consiliul de administrație și cenzorii sunt clerul, acționarii sunt totalitatea cre-

Revistă bisericească.

Incepând cu ziua de 21 Septemvrie, când se va face sfințirea noii biserici din Ibănești, Preasfinția mitropolitul Vasile pornește într-o nouă vizitație canonică în părțile Reghinului. Aici va vedea parohiile pe cari anul trecut n'a putut să le vadă, trecând apoi cu ziua de 29 Septemvrie în protopopiatele Ciuc și Treiscaune ale Săcuimei, cari vor fi vizitate în întregime. O nouă viață românească promite a se porni pe urma acestei înalte vizite în părțile acelea.

Asupra vizitației canonice a Preasfinției Sale Valeriu T. Frențiu, făcute de curând în părțile Sătmăruului, reținem și noi, după un raport publicat în foaia „Satu-mare“, că Preasfinția Sa a fost întâmpinat pretutindeni cu deosebită căldură și însuflețire. La Lipăul părintelui Selăgian credincioșii l-au primit între altele și cu lumânări aprinse, cari dădeau întregii primiri — întâmplare în faptul sării — o înfățișare cu adevărat feerică. Țărâncele de aici s'au impus atenției tuturor prin portul lor național atât de rar în aceste părți. La parohia Culciu s'a prezentat și prefectul Cantunari, ridicând și prin prezența lui însemnată acestor drumuri de sfântă apostolie.

Săptămâna trecută s'au făcut primiri la teologie și din partea eparhiei Lugojului intrând în clerul acelei eparhii 7 tineri pentru Academia teologică din Blaj, iar unul (I. Voștinari) pentru Colegiul Propagandei din Roma. Rezultatul nu este deosebit de favorabil, dar față de trecutul apropiat înseamnă totuși un progres remarcabil.

Zilele de 9—11 Septemvrie au fost zile de multă elevare și adevărată mângâiere sufletească pentru credincioșii noștri din Șamșudul de câmpie (Șincai) și jur. Misiunile po-

stolilor catolici, iar capitalul e harul dumnezeesc, care are să fructifice. Și dacă s'ar putea aici arăta cu cifre, ca la institutele economice, situația activă și pasivă, comptul profit și pierdere, Doamne, câte ori nu s'ar vedea anumite Consilii de administrație sunt vrednice de pușcărie, pentru că au speculat numai capitalul, dar nu l-au învățat cu profit! Ei bine, cuvântul lui Dumnezeu, misiunile sunt un fel de a învăța în lume capitalul dumnezeesc! În Reuniunea noastră va fi, care să speculeze acest capital, ci ea trebuie să-l fructifice și să-l dea pe lume. În dieceza noastră pot fi momente, cari să intristeze, pot fi lucruri, cari să dea ană la critică, dar un moment se învia în viața diecezei noastre e această Reuniune. Înțelegerea ei în funcțiune a fost o inspirație dumnezească. Ea repară multe stricăciuni, ea liniștește multă negură, ea încălzește și întărește. Aduceți-Vă aminte, cari ați văzut, de când ați văzut aceia plini de lacrimi, de fețele radioase de bucurie, când cu ocaziunea închierii unor misiuni la sate zic: niciodată n'am mai văzut un lucru frumos ca acesta! Dar nu același lucru spun acum fețele noastre, după baia sufletească, ce am luat în aceste trei zile, prin toate exercițiile spirituale!

Pe această cale dorim să continuăm. Voi călugărilor preoți, ne-ați înțeles și multumim pentru ajutorul acordat și până acum; Preasfinția noastră să vă ajute Dumnezeu, să puteți ocoli greutatea lucrării noastre, și așa să continuăm pe calea pe care am pornit.

Ad majorem Dei gloriam!

porale ținute acolo din partea păr. Ștefan Roșianu și păr. Iuliu Găpălneanu în numele reuniunii arhidiecezane, la cari au participat foarte mulți din apropiere, au fost un adevărat praznic al sufletelor și dacă ne gândim la suferințele de cuminecări ce s'au făcut cu acest prilej, găsim în ele o garanță sigură pentru o tot mai frumoasă viață creștinească în părțile acelea.

Abia acum suntem în situația de-a putea anunța, după revista „Viața“ (numărul pe Septemvrie), că la întrunirea capitolului provincial al părinților franciscani din Moldova, ținut în 6—9 August, s'a ales de ministru provincial păr. Bonaventura Morariu din Hălăucești, iar de secretar păr. Anton Bișoc, parohul din Săbăoani.

Ca un moment deosebit de important pentru noul suflu de viață ce s'a instăpănit în mitropolia Sibiului, oficiosul de acolo anunță, că „incepând cu 1 Septemvrie c. în biserica catedrală din Sibiu se ține zilnic utrenie și sf. liturghie. Serviciul divin începe la ora 7 și biserica e deschisă până la ora 10“. — Este desigur un însemnat spor acesta, dar când te gândești că alte confesiuni, mai puțin „dominante“, au zilnic, și nu dela 1 Septemvrie c., și nu numai în catedrale, mai multe liturghii și că bisericile lor sunt nu numai deschise, dar și cercetate ziua întreagă, vezi numai decât ce puțin înseamnă acest modest început de intensificarea vieții religioase a ortodoxismului. L-am încrestat totuși, fiindcă e bine să ne cunoaștem.

Patriarhul catolic din Ierusalim a întemeiat acolo, cu aprobarea Romei, o mică universitate catolică, care se va deschide în toamna acestui an, recrutându-și elevii cu deosebire dintre Arabii din Palestina.

„Universul“ din București scrie în numărul său din 12 Sept. c., sub titlul „Primul congres al călugărilor“, următoarele șire mult grăitoare, cărora nu-i nevoie să le mai adaugem nici un comentariu: „Măine și poimăine, se ține la mănăstirea Cernica cel dintâi congres al călugărilor din întreaga țară. Acest congres e menit să stabilească un program de activitate mănăstirească care, pe viitor, să însemneze o contribuțiune serioasă la propășirea socială a țării, prin renunțarea la viața parasitară (!) de azi a unei părți din corpul schimnicilor și prin îndrumarea lor spre o indeletnicire socială, economică, culturală mai serioasă consacrată binelui obștesc“.

La Lubliana (fostul Leibach) în Iugoslavia s'a ținut de curând al cincilea congres catolic iugoslav, fiind de față întreg episcopatul catolic al țării, reprezentanții catolicismului din Franța, Anglia și Cehoslovacia și o imensă masă a credincioșilor croați și sloveni. A asistat la aceste serbări ale catolicismului chiar și regele Alexandru, împreună cu președintele Camerei deputaților.

Păr. Tăuleigne, paroh în Pontigny (Franța), a primit din partea fundației Carnegie o frumoasă decorație și un premiu de 5000 fr. pentru lucrările sale științifice în jurul razelor x, pe care are curajul să le continue cu toată căruțea are lesiuni destul de grave pe urma lucrărilor de până acum cu aceste raze.

Un nou congres al federației „Tinerimea catolică“ s'a ținut la sfârșitul lui August în Innsbruck, cu participarea aproape a tuturor națiunilor din Europa, și cu reprezentarea foarte multora din țările altor continente.

Știri mărunte.

Personale. P. V. Ordinariat arhidiecezan a numit pe păr. Dr. Augustin Tătar de profesor al Academiei de teologie, pe păr. Vasile Bungeard de paroh la Năoiu, pe păr. Ioan Boldor de adm. par. la Sântandrei, iar pe păr. Francisc Boșan de paroh în Bărbant.

— P. V. Ordinariat de Gherla a numit pe păr. Simeon Domide de adm. local la Batin, iar pe păr. Ioan Lobonțiu de paroh la Silvaș.

Pentru profesorii de religione. Comisiunea însărcinată cu examinarea candidaților la catedrele de religione anunță, că pe ziua de 28 Septemvrie c. se deschide o nouă sesiune a acestor examene de specialitate. — Cererile referitoare sunt a se trimite până la 27 Sept.

Cel mai nou nepot al Soveranilor noștri, prințul moștenitor al Iugoslaviei, s'a născut la 6 Septemvrie, curând după reîntoarcerea părechei regale iugoslave din Bled la Belgrad. Din prilejul acesta regele Alexandru al Iugoslaviei a adresat o proclamație către popor și țara întreagă a îmbrăcat haină de sărbătoare. La catedrala din Belgrad a fost o ceremonie solemnă, la care a asistat întreg guvernul și corpul diplomatic, în frunte cu Nunciul papal. Noul moștenitor de tron se va numi Ștefan Dușan, având de naș la botez pe ducele de Jork.

Locale. Măine, Dumineca a șasesprezecea după Rusalii, va predica în catedrală, păr. Ioan Pop-Câmpeanu, profesor al liceului de băeți; iar Vineri, la Sfântă-Măria mică, păr. Dr. Augustin Tătar, profesor al Academiei de teologie.

— De câțva timp se urmează pe arena sportivă din grădina Veza întreceri de tennis. Ele au trezit în cercuri foarte largi interesul pentru mișcarea sportivă inaugurată la noi de Clubul sportiv blăjan (C. S. B.) și astfel deschiderea solemnă a Clubului plănuită pe Dumineca viitoare (23 Septemvrie) promite a fi o frumoasă sărbătoare pentru toți iubitorii de sport. I. Preasfinția Sa mitropolitul Vasile a primit să fie însuși patronul acestor serbări.

— Comandamentul pompierilor noștri voluntari aranjează Vinerea proxima în 21 Septemvrie (sf. Maria-mică) o petrecere în grădina din Veza. Inceputul la orele 16. Intrarea 10 Lei.

— Dumineca trecută s'a serbat, în cerc restrâns, cununia religioasă a dlui Iosif Pop, profesor al liceului de băeți, cu dsoara Otilia Morariu din localitate. — Felicitări!

Președintele Asociației se retrage din viața politică. Așa afirmă cel puțin „Carpații“ dela Brașov, spunând că d. Goldiș, ar fi și trimis dlui Maniu o scrisoare prin care își anunță demisiunea din partidul național. Demisiunea ar fi motivată cu aceea, că munca ce i-se cere la „Asociațiune“ pentru ridicarea acestui înalt așezământ cultural îl va împiedeca să se mai ocupe pe viitor de treburile politice.

Centenarul morții lui George Lazar se va ține, cum s'a mai amintit în această gazetă, la 30 Septemvrie. Din acest prilej s'a renovat și restaurat frumoasa biserică din Avrig, ale cărei picturi, datând de pe la jumătatea veacului XVIII, au fost restaurate de pictorul Sătmari. Deasemenea s'a restaurat și mormântul acestui mare dascăl al neamului. Programul serbărilor se va stabili din partea comitetului central al Asociației, care va lua contact și cu mitropolia Sibiului. — Bine ar fi, ca din prilejul acesta să se reliefeze mai mult caracterul de sărbătoare națională decât la jubileul șagunian, pentru că să se evite astfel neajunsurile provocate de serbările ținute în cadre prea ortodoxe. O spunem din bună vreme, pentru că la timpul său să nu fim iarăși noi vinovații.

Mișcare culturală pe sate. Senatul școlar din Chimitelnic (arhidieceză) ține să aducă mulțumite învățătoarei *Cornelia Hârșian* de acolo, care a aranjat o întreagă serie de reprezentanții teatrale cu elevii de școală, realizând un venit foarte frumos. Laudă i-se cuvine și pentru reactivarea reuniunii mariane a femeilor, dela activitatea căreia se așteaptă mult bine pentru femeile noastre de acolo.

Serbare amânată. Se știe, că la 21 Septembrie c. (sfântă-Măria mică) avea să se depună o placă de marmoră pe mormântul dela *Șișești* al marelui român care a fost pâr. *Vasile Lucacu*. In ultimul moment aflăm, că această serbare aranjată de »Soc. Mormintele eroilor«, se amână până la primăvară.

Academia comercială din Cluj ne roagă să anunțăm, că absovenții de școli superioare și de liceu, cari doresc a fi înmatriculați la Academie, trebuie să ceară între 25—30 Sept. pentru a fi admiși la examenul de primire, care va avea loc din 1—5 Octomvrie. Pentru burse (de câte 600 lei lunar) se va face un concurs deosebit în timpul de 5—10 Oct. și ceice doresc a participa la el trebuie să menționeze aceasta în cerere. Asupra amănuntelor se pot lua informații dela secretariatul Academiei.

Burse pentru fete. Școala medie de fete din Aiud anunță concurs pentru 20 burse complete la internatul său de acolo. Concursul se va da la numita școală în ziua de 18 Septembrie, având a se prezenta cererile până la acest termen. Fetele de funcționari publici, cu mijloace restrânse, au preferință.

Concurs. P. V. Ordinariat de Gherla publică cu terminul 15 Octomvrie a. c., concurs, la parohia *Sărăud*.

— P. V. Ordinariat arhidiecezan publică, cu terminul de 30 Septembrie, concurs la următoarele *catedre de religieune*: Aiud (liceu), Alba Iulia (școli medii și primare), Brașov (liceu, școli medii), Diciosânmărtin (școli medii), Ibașfalău (liceu), Ludoșul de Murăș (școală medie și primare), Murăș-Uioara (școli medii și primare), Reghin (liceu), Sibiu (școli medii și primare), Turda (școli medii și primare). — Luarea la cunoștință a acestor catedre din partea Statului se așteaptă și complinirea se va face numai după această incuviințare.

— Acelaș publică, cu terminul de 30 Sept., concurs la parohiile *Ibănești* (prot. Reghin) și *Cârța* (prot. Arpașul de jos).

Dela cursul de cantori. Direcțiunea cursului de cantori aduce la cunoștința candidaților de cantori, cari au cercetat și terminat cu succes cursul de primăvară, că cursul de toamnă începe la 1 Octomvrie a. c. — Pe acest termen candidații vor avea să se prezinte la Blaj, având a plăti la înscriere câte o taxă de Lei 120.

Telefonul „Unirii“

S. Valea-călugărească. Dupăcum vedeți, scrisoarea DV. ne-a sosit cu bine, putându-i-se da curs mai curând decât »rugămintii care n'a putut fi împlinită până acum«. Nu s'a uitat însă nici acea rugămintă, și dacă n'a putut fi împlinită până acum, asta nu înseamnă, că nu se va împlini deacum înainte. Chestiunea e delicată și celce ar trebui s'o îplinească e foarte dificil în aranjarea chestiunilor delicate. Să sperăm totuși, că va putea ieși curând din scrupulii ce-i are în cauză și atunci rugămintea va fi împlinită.

P. Baia-mare. Gazetele încă au adus știrea, că d. ministru Anghelescu a autorizat, cu ocazia trecerii sale prin Baia-mare, instalarea capelei ortodoxe în sala de gimnastică a liceului Gh. Șincai. Că o putea face, e sigur, fiindcă doar de aceea este ministru al instrucției, dar că pentru introduce confesionalismul, ori mai bine zis proselitismul ortodox, în școală, asta nu o înțelegem nici noi. Baia-mare este un puternic centru unit, care ca mâine va fi poate sediul unei noue episcopii unite, și unit este și jurul întreg. Elevii liceului »Gh. Șincai« încă nu vor fi deci ortodocși și atunci evident, că o capelă ortodoxă nu are ce căuta în sala de gimnastică a liceului, care va fi el de stat, dar care totuși nu este un liceu ortodox. Chestiunea n'ar trebui deci lăsată într'atăta, fiindcă lăsându-ți azi degetul, lupul îți prinde ca mâine mâna întregă. Capela ortodoxă de azi, »plasată« nu-

mai acolo, poate ajunge ca mâine capela oficială a liceului, în care se va căuta apoi »plasarea« liceului însuși, cu toți elevii lui, în frunte cu directorul școlii.

Dr. T. Oradea-mare Vă mulțumim pentru informațiile date în cauza lucrărilor pentru serbătorirea sf. Nichita și suntem perfect de acord cu DV., că lucrurile trebuie bine studiate, așa că mai preferim o întârziere decât un aranjament care să nu poată fi socotit ineccepționabil din toate punctele de vedere. In deosebi, dacă sf. Nichita din 15/28 Septembrie nu este Nichita al nostru, întârzierea este deplin justificată și nime nu poate să aibă un cuvânt de nemulțumire. Ajunsă pe mâni bune, chestiunea se va rezolva, suntem siguri, spre mulțumirea tuturor. Cât pentru coloan-le acestei gazete, ele stau deschise pe seama acelora cari pot să pună în discuție această chestiune.

B. Minthiu-român. Din cauza spațiului puțin de care dispunem, i-am dat această formă mai scurtă, păstrând în întregime esența. — Mulțumim pentru interesul ce ne purtați.

M. Inen. Am primit 75 Lei. Pe anul acesta mai aveți o restanță de Lei 55. Numerii ceruți i-am trimis, schimbându-Vă și adresa în sensul dorit.

F. Năsal. Suma trimisă am primit-o. Pe anul 1923 mai restatiți cu 5 Lei.

Înștiințare.

Posesorii acțiunilor din emisiunea a treia sunt puși în cunoștință că vârsământul al treilea asupra acestor acțiuni de Lei 400 va trebui să se efectueze conform prospectului de emisiune la băncile la care s'a făcut subscripția, la termenul de 15 Septembrie a. c.

In caz când acționarul nu va efectua vârsământul la data fixată, se vor aplica dispozițiunile prevăzute de lege și statute.

Uzinele de fier și dămeniile din Reșița s. a.

(75) 1-1.

Afacere bună.

Pentru o mare întreprindere literară din străinătate se caută spre cumpărare următoarele:

1. Colecția ziarului nostru „Unirea“ pe primii 30 ani. Se cumpără și ani singuratici.

2. Trei exemplare din „Inocențiu M. Klein“ de Dr. Augustin Bunea.

Ofertele sunt a se trimite la adresa redacției noastre, arătându-se lămurit prețul vânzării. Se cere ca marfa să fie în stare bună.

(74) 1-16

A v i z.

In comuna *Mihalt*, județul Alba de jos, se va ținea târg anual de mărfuri și vite, în ziua de 20 Sept. 1923.

Primăria comunală.

Cereți pretutindenea „UNIREA“.

„Unirea“

nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănui.

Abonamente se pot face oricând!

Administrația Centrală Capitulară — Blaj

PUBLI CAȚI UNE.

Subscrisa Administrație vinde casele din Făgăraș (Strada Brancovean Nr. 11) ale Orfeinatului gr.-cat. român din Blaj, prin licitațiune publică, cu oferte închise. Casele sunt din zid, așezate lângă stradă cu pavajiu de peatră și trottoar asfaltat, și au grădină frumoasă.

Prețul este 175,000 Lei, dela care în sus se vor face ofertele. Concurenții, pentru admittere la licitațiune, vor depune 10% vadiu la banca „Furnica“ din Făgăraș, sau la „Patria“ în Blaj.

Ofertele închise, cu certificatul despre vadiu depus, se vor înainta subscrisei Administrații până la 30 Septembrie 1923 inclusiv. Veneratul Consistor își rezervă dreptul de aprobare a licitațiunii și acceptarea oricărei dintre ofertele intrate.

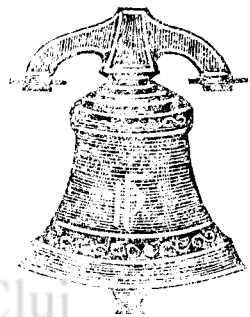
Blaj, 30 August 1923.

Administrația Centrală Capitulară

(72) 3-3

CLOPOTE

Și obiecte bisericesti fără bani garantate pentru 50 ani găsiți numai la:

prima fabrică de clopote din România mare.

Frații D. W. Popescu & Comp

Strada Ioan Maiorescu Nr. 9.

BUCUREȘTI. (70) 4-52

Furnizorii Curții Regale și al sfințelor mitropolii, episcopii și biserici din România: : : : mânia întregă. : : : :

Durerea de cap Migrena, Nevralgia

Dureri reumatice etc. vindecă și liniștesc la moment tabletele KALMA, pachetul lei 4, la droguerii și farmacii. Se trimet contra mandat de lei 40 franco 10 pachete Kalma. Adresați:

FARMACIA VOREL, Piatra-Neamtz.

ECZEMA boalele de piele, coșurile se vindecă sigur

POMADA CADOL

Găsiți la farmacii și droguerii sau contra mandat postal de lei 25 dela

FARMACIA VOREL, Piatra-Neamtz.

Cereți gratuit prospectul: Cum se vindecă eczema

TUSA

bronchita, dureri de plămâni, dureri de piept, oțica în stadiul prim, gutașul, astma etc. vindecă cu succes unui din preparatele următoare: CEAIUL CARPAȚILOR VOREL, BONBOANE PECTORALE VOREL în plicuri și cutii, SIROPUL CARPAȚILOR VOREL, GUDRONUL VOREL.

Veți alege, după plăcere, unui din aceste specialități.

Le găsiți la drog. și farm.

Dep. central: FARMACIA VOREL, Piatra Neamtz.